

3 Leder

◀ 4 Konsulentrapport får hård medfart

6 Annonce: Køb "SP-Expert" og spar 70 millioner kroner

11 V-ordfører: Vi kan vælge at lade besparelser blive i Kriminalforsorgen

12 Tebirkes giver positiv narkotest

◀ 14 Producenten: Testpladerne er kun at betragte som foreløbige analyser, der forventeligt skal dobbelttjekkes

15 Uens sanktioner for positive narkotests

◀ 16 Alkohol blandt indsatte er et stigende problem i flere åbne fængsler

18 Ikke langt fra ord til (be)handling

20 Jubilæumsarrangement i Direktoratet

22 Direktoratets arrangement blev rost af jubilarene

23 Debat

26 Generalforsamling

26 Navnenyt

28 Ny ansat på forbundskontoret

Forsidebillede:

Dansk Fængselsforbund har stemplet Ementors analyse af Kriminalforsorgen som makværk.

Udgivet af Dansk Fængselsforbund
Vestre Kirkegårds Allé 3,
2450 København SV
Tlf. 3325 9801 - Fax 3325 9601
www.danskfaengselsforbund.dk

Redaktion: Forbundsformand
Kim Østerbye (ansvh.)

Redaktør: John Rasmussen
Talosvej 7, 2770 Kastrup
Tlf. 3250 2037 - Mobil 4074 1487
E-mail:
fagblad@danskfaengselsforbund.dk

Layout, produktion og tryk:
Imprint Grafiske Løsninger
Thurøvej 8 · 4700 Næstved
Tlf. 5572 6692 - Fax 5572 7320
imprint@imprint.dk
www.imprint.dk

ISSN: 0902-8897

Indlæg til Fængselsfunktionæren:

Artikler modtages på diskette, gerne med udskrift eller pr. e-mail. Husk at angive navn, stilling og tjenestested i tilfælde af spørgsmål fra redaktionen. Indlæg til »Debat« må max. være på 750 ord eller 4500 tegn incl. mellemrum. Foto modtages gerne. Hvis de ønskes retur, bedes det anført.

Indlæg senest den 14. i måneden før optagelse.

Artikler og læserindlæg er ikke nødvendigvis et udtryk for redaktionens holdning eller forbundets mening.

Løfte i valgkampen

LEDER

Af Kim Østerbye,
formand for
Dansk Fængselsforbund

Vi har taget hånd om problemet, der bliver løst i løbet af 2005. Hvis – imod enhver forventning – ikke det er løst ved udgangen af 2005, så finder vi nye penge til at løse det.

Så klart var budskabet fra Lene Espersen (K) til TV2, der i valgkampens hede havde fanget justitsministeren på bustur med hujende ungtkonservative.

Fra flere sider af folketingsalen blev hun nemlig kritiseret for at ventetiden igen havde sat ny rekord med hele 14 måneder fra dom til afsoning. Og kritiseret for, at de indsatte fortsat skal stables i køjesenge i forsøget på at skabe den fornødne plads. Dansk Folkepartis Peter Skaarup betegnede ministeren som mere fuld af ord end handling og Socialdemokraternes Morten Bødskov beskrev forholdene i Kriminalforsorgen som "kaos".

Om Lene Espersens udtalelser er der, set fra Dansk Fængselsforbunds side, to ting at sige. Det ene er, at hun har ret. Det andet, at vi husker løfter.

Det, ministeren har ret i, er, at vi faktisk må forvente at presset på fængslerne bliver drastisk formindsket i løbet af 2005. Det er korrekt, at regeringen – med justitsministeren i spidsen – har gjort flere ting for at tage hånd om problemet.

Der er én samlet fællesnævner for regeringens tiltag: Kriminalforsorgen får flere pladser i løbet af 2005. Faktisk udvides kapaciteten med små ti procent.

Ifølge planerne åbner 150 nye pladser i løbet af maj i Renbæk, Kragshovede og Jyderup.

Projektet, spritafsonere undgår celler men i stedet får elektroniske fodlænker på, starter til juli. Også her er der tale om 150 pladser.

12 nye pladser bliver taget i brug på Statsfængslet Søbysøgaard til april. Og – som en udløber af den seneste finanslovsaftale – 50 nye varetægtspladser kan tages i brug i Horserød, Jyderup og Sdr. Omme i løbet af året.

Endelig blev det – ligeledes som en del af finanslovsaftalen for 2005 – aftalt, at Kriminalforsorgen bliver betalt for at have et overbelæg. I stedet for de udmeldte 92 pct. skal vi rumme 96 pct. året ud.

Med mindre der sker en helt uforudset ekstra tilstrømning til fængsler og

arresthuse, så er det forventeligt, at disse tiltag – sammenlagt – betyder, at der kan blive ryddet op i køen af ventere. Der, hvor tvivlen kommer ind er om oprydningen når at komme i bund i løbet af 2005.

"I bund" betyder nemlig ikke bare at presset letter uden for fængsler og arresthusene. Presset skal også lette indenfor. Hvilket helt konkret betyder, at belægget skal bringes ned.

Kriminalforsorgens institutioner har de seneste tre år haft et belæg, der lå langt over de aftalte 92 pct. – de seneste par år på mere end 96 pct. Det siger sig selv, at dette overbelæg er et langt større problem for de ansatte end længden af køen udenfor.

Når Lene Espersen lover, at problemet er løst ved udgangen af 2005 så betyder det naturligvis at vi både kan forvente at venterkøen er i bund og at belægget er der, hvor det skal være – 92 pct.

Og når Lene Espersen siger, at der kommer flere penge, hvis det – imod forventning – skulle vise sig, at problemet alligevel ikke er løst, så siger vi tak for løftet. Det vil vi huske. Det er rart at kunne se frem til at have lagt de store problemer bag sig, når vi runder det næste årsskifte. ■

Konsulentrapport får hård medfart

Flere af beregningerne er forkerte. En del konklusioner bygger på fejlagtige antagelser. Og mange forslag er ubrugelige. Fra alle sider hagler kritikken ned over rapporten om besparelspotentialer i Kriminalforsorgen.

Efterårets analyse af hvor der kan spares i Kriminalforsorgen, bliver nu udsat for hård kritik fra alle sider.

Uanset om man spørger i selve direktoratet, forhører sig hos ledelserne på de enkelte fængsler, lytter til arresthusene eller lodder stemningen i de ansattes organisationer, så er budskabet det samme: Analysen er stort set ubrugelig. Dels fordi den indeholder deciderede fejl. Dels fordi forfatterne – it-konsulentfirmaet Ementor – på væsentlige områder har misforstået det felt, man forsøgte at afdække.

Glemte sygedagpengerefusioner

Ifølge rapporten er der mange penge at spare på at nedbringe sygefraværet.

Det kan man måske, men konsulentfirmaet har regnet helt forkert, lyder budskabet fra en arbejdsgruppe der har kigget rapportens afsnit om sygefravær igennem. Arbejdsgruppen er nedsat af direktoratet – og består af ledelsesrepræsentanter, inspektører, en repræsentant fra Dansk Fængselsforbund m.fl. – for at vurdere, om rapportens anbefalinger kan gennemføres.

"Efter den 14. sygefraværsdag modtager Kriminalforsorgen dagpengerefusion for sygefraværet (...) Denne refusion er ikke indregnet i Ementors beregninger af besparelspotentialet," skriver arbejdsgruppen og fortsætter: "En

anseelig del af sygedagene for fængselsfunktionærer ligger ud over den 14. dag. Faktisk ligger omkring 45 procent af sygedagene for sygeperioder påbegyndt i 2004, efter den 14. sygedag. I forhold til Ementors beregninger betyder dette, at godt 45 procent af timerne kun har knap 50 procent af besparelspotentialet."

Eller med andre ord: Når man glemmer, at Kriminalforsorgen fra landets kommuner får cirka halvdelen af lønnen til de syge tilbage, så går både beregninger og konklusioner galt.

Et er, at man fejlagtigt kommer til at overvurdere hvor meget der er at spare på mindre sygdom. Noget andet er, at man tillige kommer til at anbefale løsninger der – ved nærmere granskning – viser sig at være dyrere, ikke billigere, for Kriminalforsorgen.

Det bemærker blandt andet ledelserne på de enkelte fængsler og arresthuse der har kommenteret rapporten.

Det gælder eksempelvis et forslag om at oprette særlige stillinger til gravide. I dag melder mange gravide sig syge tidligt i graviditeten, fordi man finder det uforsvarligt at have gravide i frontlinjen.

Man kunne i stedet, lød budskabet fra Ementor, oprette særlige stillinger til dem, og på den måde reducere betalinger til sygdom. Problemet er bare at man ikke har sådanne særlige stillinger, og at man, hvis man opretter nogle, mister den refusion fra kommunerne, som man ville få hvis den gravide melder sig syg, lyder det fra fængsler og arresthuse. Dermed har man ikke sparet en krone, men tværtimod påført sig en ekstraudgift.

"Ved at oprette skåneposter til gravide m.fl. vil sygeligheden kunne nedsættes, men vi vil ikke kunne opnå en besparelse (...) Tværtimod, idet vi ikke p.t. har skåneområder, det vil sige "poster," uden fangekontakt," skriver et

fængsel. Et andet peger på at det er mere "økonomisk fordelagtigt" at de gravide bliver "sygemeldt, i stedet for at blive tilbudt et skånejob. Hvis de blev sygemeldt, ville vi få refusion for noget af deres lønudgift."

Forkert beregning af bemanning

Samme kritik fremføres i forhold til Ementors beregning af hvor meget man kan spare, hvis man skruer ned for overbemandingen i visse situationer.

Konklusionen fra arbejdsgruppen, der har kigget på bemanningsspørgsmålet, er at konsulentfirmaet også her har regnet forkert, hvilket giver anledning til fejlagtige konklusioner.

Fejlen er angiveligt opstået som følger: Ementor har – i sin beregning af hvornår et fængsel er "normalbemandet" – forvekslet "faktisk bemanning" (der til tider er for lav, fordi man ikke kan få de ønskede folk) med "normalbemanding". Det betyder at man efterfølgende har regnet sig frem til at normal-situationen er en overbemanding. Fejlen betyder at man finder en række "overbemandingssituationer" som i virkeligheden blot er normalt bemanded. Dermed overvurderer man hvor meget der kan spares ved en normalbemanding.

"Gruppen finder at der ikke er et besparelspotentiale. Ementors definition af overbemanding er fejlagtig, idet den forudsatte postbesættelse defineres som overbemanding," skriver arbejdsgruppen.

Der er da heller ikke nogen fængsler eller arresthuse der kan følge argumentet om at der skulle være besparelser at hente her: "Fængslet udligner altid, og har så godt som aldrig indkaldt for meget personale," skriver et fængsel. "Der er central styring af de to afdelingers vagtplaner, så der er aldrig overbe-

manding. Underbemanding opstår kun ved sygemeldinger," skriver et andet, mens et tredje konstaterer at der "dagligt koordineres mellem afdelinger således at vi sikrer at der ikke er over- eller underbemanding."

Frem og tilbage – er lige langt

Ud over de deciderede fejl i analysen peger mange på at logikken glipper flere steder.

Dels fordi man stiller forslag der indbyrdes er selvmodsigende.

Dels fordi man påstår, at det er muligt at spare penge ved at indføre en organisering der viser sig ikke at være ny, men derimod blot en tilbagevenden til tilstanden, man forlod for få år siden, netop for at spare penge.

Et eksempel på det sidste – at Ementor anbefaler tilbagevenden til organiseringer, man i sin tid gik bort fra af besparelseshensyn – er forslaget om at centralisere kørslen med fanger, så den udgår fra København. Det har Kriminalforsorgen prøvet før, og det er man stoppet med fordi det viste sig at være for dyrt.

Det samme gør sig gældende for forslaget om at indføre central planlægning af vagter på alle tjenestesteder.

"Gruppen anbefaler IKKE at anvende forslaget," skriver arbejdsgruppen der fortsætter: "Området er gennemgået og vurderet i 1998. Ementors forslag ligner det der var før da, og som man gik væk fra fordi det var for dyrt."

Forslaget om at spare penge via central planlægning af vagter ser også ud til at være i direkte modstrid med et forslag som Ementor anbefaler et andet sted i rapporten. Ementor foreslår nemlig – blandt andet for at bekæmpe sygefravær – at man skal oprette små selvaflysende arbejdsfællesskaber: "En gruppe på hen ved ti personer vil kunne være

selvaflysende, hvilket vil holde fravær på et minimum."

Makværk

Det er endnu usikkert hvilke konsekvenser rapporten får. Det afhænger af partierne bag forliget om Kriminalforsorgen – Venstre, Dansk Folkeparti og De Konservative – som skal tage stilling til rapporten og arbejdsgruppernes anbefalinger i starten af marts.

Formanden for Dansk Fængselsforbund, Kim Østerbye, mener at anbefalingen til politikerne er ganske enkel: "Rapporten er noget makværk. Jo mere vi gransker den, jo klarere bliver billedet af at man har regnet forkert, at man har manglet enhver form for overblik, og at man ikke har kunnet finde de ønskede besparelser."

Han peger på at én oplagt besparelse nu ikke mere er inden for rækkevidde: "De fem millioner kroner, man har betalt

for denne rapport, ser ud til at være spildt. Det er trist, for dem kunne man jo have sparet uden at nogen ville lide noget tab af den grund," siger Kim Østerbye.

Ementor: Ingen kommentarer

Hvordan forslaget om små selvaflysende arbejdsfællesskaber harmonerer med forslaget om central vagtplanlægning vil Fængselsfunktionæren gerne have Ementors kommentar til.

Også forglemmelsen af sygedagpengerefusionen og spørgsmålet om forkert beregning af overbemanding kalder på en kommentar fra konsulentfirmaet.

Men Ementor har meddelt at man ikke ønsker at kommentere rapporten, under henvisning til at man har tavshedspligt. ■

Af Hans Jørgen Nielsen

Annonce:

Køb "SP-Expert" og spar 70 millioner kroner

Sådan var min første tanke, allerede da jeg havde læst sammenfatningen af konsulentanalysen fra Ementor, som er leverandør af IT-løsninger. Senere i læsningen blev dette indtryk så forstærket, at jeg bagefter næsten automatisk tænker "SP-Expert," bare jeg ser min tjenesteplan.

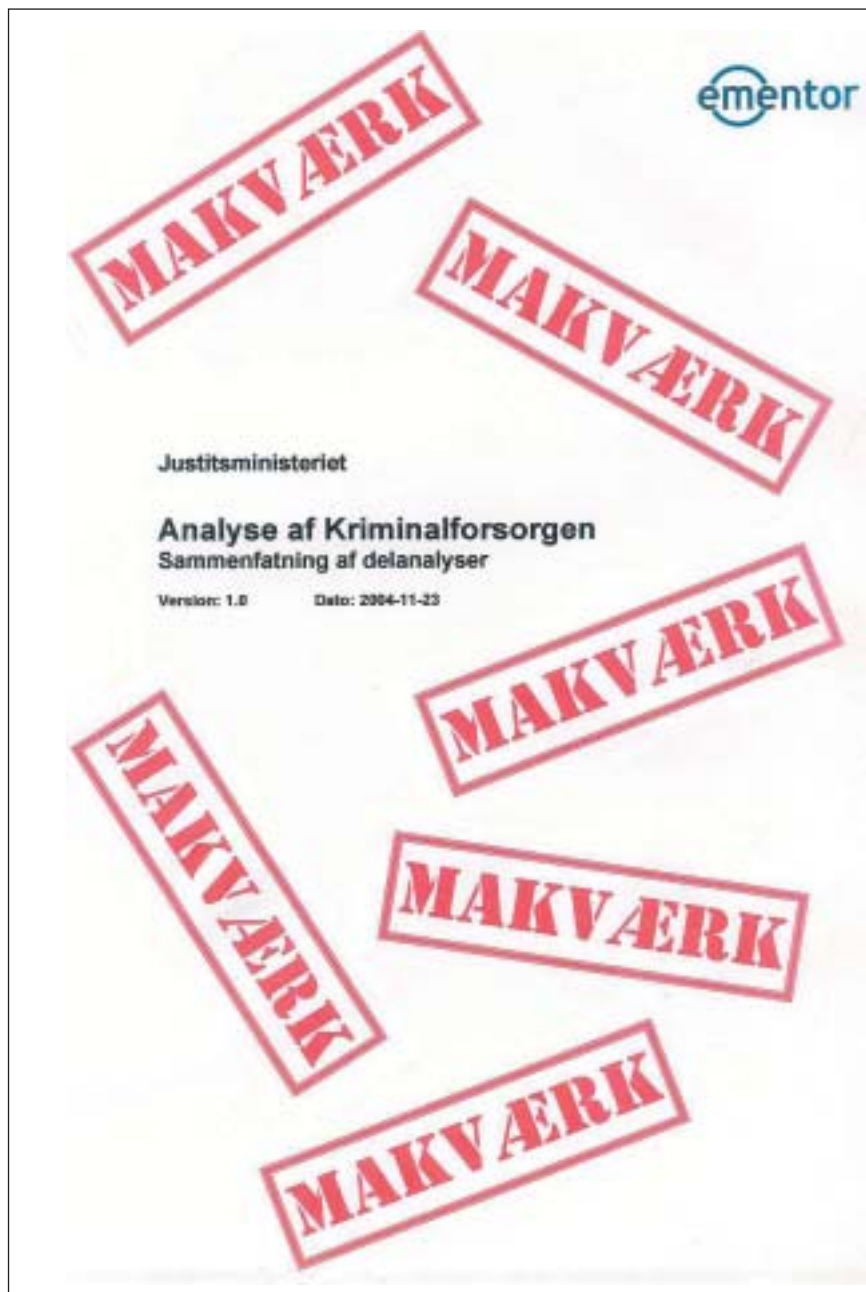
I indledningen gør firmaet opmærksom på, at de har fået assistance af konsulenter fra Ernst & Young A/S og Right Kjaer & Kierulf. Resultat: Ca. 335 sider fremsendt i 15 trykte eksemplarer. I alt omkring 5.025 sider. Plus en elektronisk version i pdf-format. Imponerende!

Når man ser den centimetertykke stak papir med alle de skemaer og kurver, kan man ikke fortænke svagere sjæle end mig i at føle en dyb ydmyghed og underdanighed over for denne tilsyneladende enorme mængde arbejde, viden og autoritet. Her har vi åbenbart den endelige løsning på alle problemer i Kriminalforsorgen. Og dog!

Salgstalen

Allerede i sammenfatningen gøres der flere gange opmærksom på nødvendigheden af at anvende et nyt vagtplanlægningssystem. Det geniale – for sælger – er, at man ifølge Ementor bør bruge samme system i hele Kriminalforsorgen. Vi kan faktisk slet ikke undvære det. Hør bare her:

"Løsningselementerne...vil komplicere vagtplanlægningen fra det nuvæ-

Jo flere fagfolk der læser Ementoranalysen, desto tydeligere fremkommer stemplet: "MAKVÆRK".

rende niveau samt stille højere krav om koordinering af ressourcefordelinger på tværs af afdelinger på tjenestesteder og realiserbarheden afhænger af centrale vagtplanlægningsfunktioner (herunder IT understøttelse). Såfremt centrale vagtplanlægningsfunktioner fravælges

som løsningselement, men en eller flere af de øvrige løsningselementer vælges, vil det fulde effektiviseringspotentiale ved disse ikke kunne udnyttes. Endvidere vurderes en generel ensretning af vagtplanlægningsprincipper, at fordre en mere central vagtplanlægning end i

dag samt en IT understøttelse med ensartede vagtplanlægningsprincipper."

Bemærk lige, at Ementor faktisk skriver nøjagtig den samme ting to gange. Nemlig i første og sidste punktum i det citerede afsnit!

Senere skriver Ementor: "Det er tvivlsomt, hvorvidt det tidsregistreringssystem (Interflex) i den nuværende konfiguration, som er under udrolning i Kriminalforsorgen, vil kunne understøtte en mere kompliceret planlægning af vagter." Og sådan fortsætter de i øvrigt.

Hvis vi anvender Ementors metode på dem selv, vil det sige, at deres rapport ikke behøvede at fylde mere end ca. 80 sider. Tænk på tidsforbruget. Sikke en masse penge, Finansministeriet kunne have sparet.

Hvad vil de med analysen?

Altså ud over at sælge et – formodentligt – dyrt planlægningssystem. Finansministeriets opgave til Ementor går ganske klart ud på at finde besparelser for 70 millioner kroner. Den opgave løser de. Hvordan gør de det? Jo, de gør ganske kort det, at de har sendt nogle rationaliseringseksperter ud i fængslerne, herunder Nyborg, hvor de har fulgt tjenesten i huset. De har set på, hvordan man tilrettelægger tjenesten. Derefter har de samlet det hele og hældt det i en computer, som laver nogle matematiske udregninger. Resultatet er nogle kraftige rationaliseringer, som tilsammen giver den forlangte besparelse.

Groft sagt så er udgangspunktet, at ingen hænder på noget tidspunkt må være ledige. I flæng kan nævnes, at det ikke er nødvendigt at indkalde ekstra personale ved akut sygdom. Man lukker i stedet andre aktiviteter ned. I Nyborg kan det næsten kun være besøg, købmandshandel og fritidsaktiviteter, herunder gårdture. Med sidste års fange-

oprør i baghovedet må jeg foreslå, at dette system indføres næste gang, vi har nogle afdelinger, som trænger til en grundig renovering.

Hvis man mangler folk et sted, tager man dem fra et andet. Faste poster skal nemlig ikke findes mere. Man møder ind og tildeles den post, der mangler. Det er ikke nødvendigt at benytte arbejdskraft til sagsbehandling, udgange, visitation etc., idet disse opgaver i Ementors verden kan udføres af disponibelt personale. De henviser blandt andet til at megen sagsbehandling kan laves om natten. De tror vist at sagsbehandling kun er at skrive udgangspas. Eller måske forestiller de sig, at alle landets kommunale socialforvaltninger og vore øvrige samarbejdspartnere vil begynde at holde natåbent, kun for vores skyld. De har i deres computerbaserede visdom beregnet en besparelse i de utroligste detaljer som f. eks. at lade poster gå hjem umiddelbart efter afmønstring, hvorved der spares et kvarter pr. mand, der går hjem.

Man nævner flekstid, forstået således, at personalet er der, når der er arbejde. De går hjem, når de er færdige, og bliver væk, hvis der ikke er noget at lave. Altså et daglejersystem.

Ementor arbejder yderligere med at afmønstre tidligere. Og opmønstre senere i weekender og på helligdage. Således kan man sende folk tidligere hjem, og nogle behøver først at møde senere.

Ementor opstiller derfor nogle modeller for længden af tjenesten, som spænder fra alt fra 7 timers vagt til 10 timers vagt.

I øvrigt er analysen behæftet med fejl. I deres gennemgang af Nyborg nævnes det, at afdelingen NØ og sygeafdelingen opmønstrer kl. 8.00, men personalet møder kl. 7.00. De vil så spare disse to timer ved at lade posterne møde kl. 8.00. Sagen er blot, at NØ opmønstrer kl. 7.00 og posten på sygeaf-

delingen tager sig af fremstillinger fra fællesskabsafdelinger (og NØ) hver dag fra kl. 7.00.

Ligeledes foreslås, at på Sdr. 3 (isolation og sikret afsnit), kan den ene af de 4 poster gå hjem kl. 20.00 uden at sænke sikkerhedsniveauet. Her har Ementor ikke sat sig ind i de faktiske forhold, idet sikret afsnit i Sdr. 3 ikke er en isolationsafdeling, men en fællesskabsafdeling med et helt særligt indhold. Bemanningen på Sdr. 3 er bestemt ud fra de særlige forhold i dette afsnit.

Ligeledes går Ementor fejlagtigt ud fra, at man kan lade den ene andentur på afdelingen møde en time senere uden at forringe sikkerhedsniveauet, hvis man bestemmer at værkemestrene skal indgå heri. Det vil sige de kommer til hjælp på afdelingerne, hvis der er behov herfor. Den holder kun, hvis skolefangerne ikke kommer før kl. 15.00. Værkmestrene har både arbejde og fanger, så de kan ikke umiddelbart forlade deres arbejdspladser.

Og så lige en anden lille smutter fra Ementor: De gør meget ud af at ville ændre systemet fra ønskevagt til ønskefri. Der, hvor jeg har gjort tjeneste siden vi begyndte med decentral tjenesteplanlægning, har vi altid arbejdet med begrebet ønskefri. Nogle fejl kan måske skyldes, at Ementorkonsulenterne ikke helt har styr på, hvor de har været. I bilaget til del 1 er der et skema over afholdte interviews. I dette skema optræder et par personer som værende tjenestegørende i Nyborg, hvilket ikke er tilfældet.

I arresten vil man bortskære den ene andentur i weekenderne!

Det er vist ikke meget, Ementor har set til arresthusarbejde.

Løsningsforslag fra Ementor

Ementors løsningsforslag i Nyborg går ud på at spare fem årsværk ved at opstil-

le to løsningsmuligheder. Den ene arbejder med vagter i længder af 7, 8 og 9 timer. Når Ementor har kocht computersuppe på tallene, kommer de frem til, at gennemsnitsvagten er på 7,4 timer og at det svarer til arbejdstiden for en arbejdsuge med fem dage. Ementor påpeger, at udregningerne siger, at den nuværende vagtlængde i gennemsnit er på 7,8 timer. Der ligger besparelsen altså! (Vagtfordelingen er i øvrigt, skriver Ementor, udarbejdet i: Ja, gæt selv: "SP-Expert"!)

Ændringen betyder ifølge Ementor, at medarbejderne får i gennemsnit 12 arbejdsdage mere pr. år. Det har Ementor brugt deres fine og utvivlsomt hundedyre "SP-Expert" til at regne ud. Jeg nåede faktisk til samme resultat med min lommeregner købt på tilbud i Bog & Ide for 19,95 kroner.

De kan også regne ud, at hvis antallet af arbejdsdage skal bevares, så må nogle af vagterne sættes op til 10 timers vagter.

Nu har jeg jo som bekendt ikke dette eksklusive planlægningsprogram til rådighed, men min udmærkede og økonomiske lommeregner fortæller mig, at i et år med 365 dage har jeg med de 52 dobbeltfridage eller 104 enkeltfridage, jeg har krav på, 261 dage tilbage. Trækker jeg herfra 9 skæve helligdage, har jeg 252 dage tilbage. 25 feriedage og 5 særlige feriedage giver en rest på 222 dage. Jeg gider ganske enkelt ikke begynde at regne H-tid for de enkelte poster ud. Men hvis Ementor og Finansministeriet tror, at jeg vil afvikle ferie fra kl. 7.00 til kl. 8.00 om morgenen og fra kl. 21.00 til 22.00 om aftenen, så har de gjort regning uden vært!

Hvad med vagter på 10 timer? De går jo hurtigt, når du først er i gang! Jep! – Og det gør livet også, hvis jeg skal arbejde længere. Nu har man jo i flere år

arbejdet på at kunne fastholde de ældre i tjenesten, og der arbejdes stadig på at undgå, at så mange må pensioneres før tiden, men Ementor har også andre holdninger hertil.

Holdning og menneskesyn

Hvad er nu det? Har Ementor holdninger? Afgjort! Har Ementor et menneskesyn? Det ved vi ikke!

Vi kan se i analysen, at de har et medarbejdersyn. Når vi har læst det, så ved vi, at medarbejdere ikke er mennesker.

Det er ikke kun i analysen, at vi kan se, hvor talfikserede Ementor er. Jeg talte med DF's lokalformand i Nyborg, H.C. Hansen, om Ementors analyse, fordi han har været involveret i projektet på et meget tidligt tidspunkt og har siddet i en projektgruppe, som har arbejdet med emnet. Han fortalte mig bl.a., at Ementors konsulenter var på rundtur i nordre fløj på et tidspunkt, hvor personalsituationen var anderledes end normalt på grund af fangeoprøret tidligere. Konsulenterne havde fået at vide, hvordan situationen var, men hørte ikke efter. De har således foreslået at spare på en post, som ikke længere er der. Det gør jo ikke ligefrem rapporten pålidelig. Han nævnte også, at Ementor henviser til, at man i England arbejder med variabelt sikkerhedsniveau, altså lukker ned ved personalemangel. H.C. Hansen nævnte, at man i England var gået bort fra dette system.

H.C. Hansen fortalte desuden, at Ementors konsulenter tydeligt arbejdede ud fra, at alle skulle være beskæftiget på alle tidspunkter. De havde ingen viden om, hvad fængselsarbejde, herunder sikkerhedsarbejde, er. Som han havde sagt til dem, så: "...er det jo ikke radiofabrikken Bella med nogle loddedamer på akkord..."

"De hugger en hæl og klipper en tå,"

siger H.C. Hansen, og således får de tallene til at passe.

Som et eksempel på ovenstående "lydhørhed" kan det fra analysen nævnes: "*Reduktionen af bemanningen i sene aftentimer og i weekenden, når der er færre opgaver har været drøftet i projektgruppen...Da reduktionen i bemanningen betyder et lavere sikkerhedsniveau var der delte meninger om forslaget. Ementor mener, at det er realistisk at reducere bemanningen på tidspunkter, hvor personalet stort set er fri for andre opgaver.*" Sådan! Ingen diskussion. Vi ved bedst!

Nogle steder vil de prøve at argumentere for sagen ved at henvise til medarbejdertrivsel, men roder sig så ud i selvmodsigelser: "*Formålet med at standardisere vagtplanlægningsprincipper er at sikre en økonomisk effektiv, fleksibel og fair (for den enkelte medarbejder) vagtplanlægning på tværs af alle landets fængsler og arresthuse.*" Man bemærker at opremsningen lægger den absolutte hovedvægt på det økonomisk effektive og fleksible. Medarbejderen kommer til sidst. Grunden kan vi også læse: "*Den centrale planlægning vil ikke nødvendigvis give en mere fair tildeling af vagter, da dette sikres bedst gennem et personligt kendskab til den enkelte medarbejder.*"

Så kan vi jo blot gætte os til, hvad de egentlig mener.

Når vi husker, hvordan Ementor slår på længere vagter, herunder døgnvagter, er det bemærkelsesværdigt, at samme Ementor nævner, at "*Jobbet på døgninstitutioner kan friste til at tage mange vagter. Komprimeret arbejde er nedslidende. Hertil kommer, at det kan give stress, når man skal være væk hjemmefra i længere tid ad gangen.*"

Så skal det jo nok hjælpe med længere vagter!

Analysens del 4 omhandler bl.a.

håndtering af sygefravær. Ementor har også her deres egen opfattelse af medarbejdere. Når vi nu husker, at vi for mange år siden brugte mange kræfter på at udarbejde personalepolitiske håndbøger med et stort afsnit om sygdom og fastholdelse, hvor både ledelse og medarbejdere var enige om, hvordan dette bør håndteres, så er det ren Hitchcock at læse Ementors planer for håndtering af sygdom. Ementor anerkender ellers indsatsen: "Kriminalforsorgen har gennem en årrække iværksat en målrettet indsats mod sygefravær – og statistikken viser, at denne indsats i høj grad har båret frugt." De forstærker oven i købet udsagnet: "Analysen viser yderligere, at der ikke er statistiske forhold... der kan krediteres for faldet i fraværet, men at dette hovedsagelig må tilskrives Kriminalforsorgens intensivering af indsatsen for nedbringelse af fraværet..." Men som H.C. er citeret for tidligere, så vil Ementor ikke høre på andre end sig selv. De skal have solgt deres projekt. Hvor ledelse og medarbejdere sammen løftede opgaven omkring sygefraværspolitikken i gensidig respekt, så er dette ikke Ementors interesse. Ementor skriver klart: "Rettigheder hos personer med fravær forekommer at være sat over virksomhedens, og rettighederne synes ikke at være afbalanceret med pligter og konsekvenser ved ikke-overholdelse." Og de fortsætter ufortrødent: "Omsorgssamtalen foreslås ændret i retning af også at være kontrol..."

"Den tjenstlige sygefraværssamtale foreslås erstattet af en rundbordssamtale med medarbejderen med deltagelse af relevante interessenter, f.eks. tillidsrepræsentanter, nærmeste leder og personale-sikkerhedsrepræsentanten samt evt. andre af betydning for vedkommendes udviklingsmuligheder. Rundbordssamtalen ender med en aftale om, på hvilke betingelser den ansatte kan

fortsætte i jobbet, eller hvordan vedkommende kan hjælpes over i anden beskæftigelse" (min fremhævning). Det sidste er jo blot et pænere ord for fyring!

Ementor er helt vilde med tvang og trusler: "Det er en forudsætning for seriositeten i hele forløbet..., at afskedigelse er en konkret mulighed som ledelsen er parat til at benytte når det er det rigtige at gøre." Og så vover Ementor at påstå, at: "Erfaringer med, hvor svært det kan være at komme igennem med en afskedigelse af tjenestemænd, har angiveligt fået mange fængsler til at ophøre med at indstille til afsked." Her demonstrerer Ementor med al tydelighed den totale uvidenhed om tjenestemandsansættelser og afskedigelsesprocedurer. Men Ementor udtrykte jo tidligere tydelig irritation over, at tjenestemænd har rettigheder.

På hele arbejdsmarkedet har man i årevis kæmpet for at forbedre mulighederne for gravide på arbejdspladserne. Alle ønsker at den gravide kan arbejde så længe som muligt, men man har også erkendt, at i visse jobs er det mest hensigtsmæssigt, at den gravide er uden klientkontakt. Det gælder også hos os. I årevis har det været ganske naturligt at søge den gravide anbragt i andre jobfunktioner. Det samme gælder for langtidssygemeldte, hvor man ikke er fuldt tjenesteduelig, men kan udfylde et mere skånsomt job. Der er ikke noget i dette, men vores problem har været talrige besparelser igennem de sidste 16 – 17 år således, at der i dag i Nyborg kun er ganske få muligheder. Ementor har heller ikke villet høre på denne situation, for firmaet roder sig ud i nogle mærkværdigheder her. De skriver nemlig, at graviditet ikke er en sygdom, men at der bør skaffes passende skånejob. Det samme skriver Ementor om f. eks. folk med brækkede lemmer: "Et brækket ben eller en brækket arm bør ikke føre til

langt fravær. Arbejdspladsen bør tilbyde skånejob og dermed muliggøre den regel, at man møder på arbejde, når smerterne er væk." Nu ved vi, at de ansatte i Ementor er en flok tøs drenge, der ikke kan arbejde, når det gør ondt! Nå, men de har jo heller ikke prøvet at ommøblere 240 pund ondsksfulde anabolske steroider for derefter at gå tilbage til egen afdeling og fortsætte tjenesten.

Det virkelig interessante er, at hvis dette skal udmøntes fuldt ud, så har Ementor allerede brugt de fem årsværk, de sparede i Nyborg en to-tre gange.

Ementor er i øvrigt ganske klar over det vanskelige i at gennemføre deres ideer: "Realiserbarheden ved gennemførelsen af de foreslåede tiltag beror i høj grad på Kriminalforsorgens egen vilje og evne til at imødegå menneskelige og organisatoriske barrierer i institutionerne."

Lederne går heller ikke ram forbi

Nu skal man ikke sidde tilbage med opfattelsen af at Ementor kun betragter menige medarbejdere som genstande, der bruges, flyttes eller bortfjernes efter behov. Vore ledere slipper heller ikke. Ementor har en målemetode på udnyttelsesgraden af lederpotentiale, som kort går ud på at man lader lederne udfylde et spørgeskema. Resultatet giver en pointværdi. Denne pointværdi skal ligge på et bestemt niveau for, at man kan sige, at lederne udnytter deres fulde lederpotentiale. Ementor kommer frem til, at i Kriminalforsorgen ligger der et uudnyttet potentiale, som kan omregnes til en besparelse. (Mon ikke det skal foregå i "SP-Expert"?). Ementor kommer således bl.a. frem til at kompetenceniveauet for inspektører er 6,5, hvor målet er 9,5. Ved hjælp af noget talhokuspokus omkring udnyttelsen i procent i forhold til lønnen, kommer Ementor

frem til en besparelse ved at hæve kompetenceniveauet til en højere udnyttelsesgrad. Hvis vi vender tilbage til H.C.'s udtalelse igen, så er Statsfængslet ikke radiofabrikken "Bella." Det er ikke en produktionsvirksomhed, men en forsikringsvirksomhed på linie med brand og redning, politi og militær. Vi har stille perioder med rutineopgaver, og vi har krig og ballade. Dette har naturligvis også betydning for, hvordan lederopgaverne formuleres.

Modsigelserne findes også i dette afsnit. Ementor påpeger, at det findes uhensigtsmæssigt, at personale- og sikkerhedskonsulenter ofte er tidligere overvagtimestre, fordi disse er uden kompetence på personaleområdet. Derved opstår der for stort fokus på sikkerhedsområdet. Ementor foreslår derfor, at man blandt andet kan overveje, om ikke to så komplekse områder skal deles således, at man eksempelvis lægger personaleområdet ind under økonomichefen! Personligt foretrækker jeg, at mine personaleforhold behandles af en gammel fængselsmand fremfor en tilfældig kuglerammejonglør. Lad økonomichefen passe regnskaberne. Der er de i gode hænder.

Behandlingskonsulenten er de også ude efter. Ementor taler generelt for Kriminalforsorgen, men der er dog nødvendigt at påpege, at i Nyborg er behandlingskonsulenten ikke taget fra opsynsstyrken. Det er i stedet en rutineret socialrådgiver. I øvrigt er afdelingslederen for programafdelingen ligeledes socialrådgiver. Det er en svaghed i Ementors analyse, at de bruger megen plads på området uden at inddrage forholdene i Nyborg.

Yderligere forslag udenfor de foreliggende modeller

Overskriften er Ementors egen. I dette

afsnit behandler de flere spæmuligheder især på retsfremstillinger. Det er nærmest umuligt at undlade at citere fra del 3, hvor Ementor skriver: *"En yderligere mulighed er i højere grad at tilskynde de indsatte til at fravælge retsfremstillingerne i forbindelse med fristforlængelser, og dermed reducere antallet af retsfremstillinger. Det er afgørende, at tilskyndelsen ikke reducerer retssikkerheden for den enkelte arrestant, men er udformet således, at den skaber et positivt incitament til i visse tilfælde at fravælge retsfremstillingen i forbindelse med fristforlængelser."*

Som Ementor selv antyder, så er den på kanten af retssikkerheden. Den er også i strid med de principper, vi arbejder efter i Kriminalforsorgen, når det drejer sig om støtte- og hjælpefunktioner. Her er det den indsatte situation, det handler om. Vi skal under ingen

omstændigheder til at gå på akkord med almindelige retsprincipper. Jeg er spændt på, hvad Retsudvalget mener om sådan et forslag.

Dyrt, selvpromoverende og ubrugeligt

Det er hovedtrækkene i Ementors analyse. Værket er præget af et "hug en hæl – klip en tå" princip med urealistiske spareforslag, som sine steder slet ikke er reelle besparelser. Det hele har blot skullet tilpasses "SP-Expert."

Værket er præget af ligegyldighed overfor mennesker, faktiske forhold, gældende regler og ikke mindst retsprincipper. Værket er præget af mangler, fejl og selvmodsigelser. Værket er – kort sagt – makværk! ■

Af Billy Larsen

V-ordfører: Vi kan vælge at lade besparelser blive i Kriminalforsorgen

Effektiviseringer bør gennemføres der, hvor det er muligt. Men de penge, man finder, skal ikke nødvendigvis hentes ind som en besparelse – de kan i stedet gøre nytte andre steder i samme institution.

Sådan lød budskabet fra næstformanden i Venstres folketingsgruppe, finansordfører Rikke Hvilshøj, ved et vælgermøde om retspolitik, som Dansk Fængselsforbund holdt en lille uge før valget den 8. februar.

Venstres repræsentant blev – gang på gang – af både de øvrige pannedeltagere og tilhørere bedt om at tage stilling til fornuften i, at en stærkt presset Kriminalforsorg via en konsulentrapport bliver bedt om at spare 70 mio. kr. de kommende tre år.

"Vi har på mange områder lagt op til, at der skal ske effektiviseringer. Engang imellem bliver de hentet ind som besparelser. Andre gange siger vi: De her effektiviseringer er ret fornuftige at lave, men vi vil lade pengene blive i systemet. Om vi gør det ene eller andet her, har vi ikke taget stilling til. Men Kriminalforsorgen er ikke et område, som jeg opfatter som et sted, hvor vi er ved at hive penge ud," sagde Rikke Hvilshøj.

Ud over den mulige besparelse i Kriminalforsorgen var det store tema på valgmødet det dårlige arbejdsmiljø i fængslerne. Regeringen blev – af oppositionens repræsentanter – angrebet på flere felter.

Socialdemokraternes retspolitiske ordfører var stærkt forarget over en ventekø, der frem til årsskiftet kun syntes at

"Kriminalforsorgen er ikke et område, som jeg opfatter som et sted, hvor vi er ved at hive penge ud," sagde Venstres retspolitiske ordfører Rikke Hvilshøj (i midten).

kende en vej: Den blev længere, længere og længere.

"Vi har stemt for de strafs-kærpelser, som regeringen har gennemført. Men hver eneste gang har vi stillet spørgsmål til justitsministeren: Kan systemet kapere det ekstra pres? Hver eneste gang har vi fået et ja. Men vi ved nu, at det korrekte svar er nej. Det kan vi se i dag. Kaos hersker mange steder i Kriminalforsorgen. Der er en meget spændt stemning, og der er alt for mange fanger," sagde Morten Bødskov.

Socialdemokraternes retspolitiske ordfører efterlyste bedre behandlingsmuligheder, mere nybyggeri og egentlige visitationsafdelinger, hvor man i starten af et afsoningsforløb tager stilling til, hvordan den indsatte får mest ud sin afsoning.

"Og så bør vi få skabt et videns-, dokumentations- og forskningscenter, så vi kan blive klogere på, hvad der virker og ikke virker," sagde Morten Bødskov, der ligeledes efterlyste mere uddannelse til medarbejderne.

Rystende

Lars Østergaard, fra det radikale venstre,

fandt det "skræmmende, at se hvilke ulykker den borgerlige regering har lavet i Kriminalforsorgen."

Enhedslistens retsordfører Line Barfod efterlyste flere ansatte i fængslerne: "Arbejdsmiljøet i fængslerne er simpelthen rystende. Ud fra en rent økonomisk betragtning burde man straks tage nogle af de ledige hænder, vi har i samfundet, og ansætte dem i fængslerne," sagde Line Barfod.

Valgmødet bar i øvrigt præg af, at retspolitik ved dette valg ikke var lige så politisk hot som ved forrige valg i 2001. Mens de konservative og Dansk Folkeparti dengang sendte henholdsvis Helge Adam Møller og Peter Skaarup, blev partierne denne gang repræsenteret af de ukendte kandidater Holger Sørensen (K) og Martin Henriksen (DF). ■

Af Hans Jørgen Nielsen

ØV, der mødte desværre ikke så mange medlemmer op, som forbundet havde forventet.

Tebirkes giver positiv narkotest

To tebirkes til morgenmad – og narkotesten er positiv.

Det viser en prøve, som Fængselsfunktionærens skribent har foretaget på sig selv. Til trods for at skribentens krop ikke har set skyggen af nogen form for narko, var narkotesten – efter indtagelse af tebirkes – positiv.

Såkaldte falske positive tests (der viser narkoindtagelse til trods for at intet er indtaget) er ikke noget særsyn i Kriminalforsorgen. I januar måned 2005 testede laboratoriet på Vestre Fængsel 86 urinprøver for opiater, altså morfin. I kun 19 ud af disse 86 urinprøver påviste laboranterne det ulovlige stof. Det vil sige, at 78 % af pladetestene viste såkaldt falsk positivitet. Og fordi testpladerne er alt for følsomme, var overdelen af to tebirkes nok til at skribenten kunne fælde sig selv i en narkotest. Birkes, som jo stammer fra valmuen, blev ganske enkelt opfanget af det sensitive udstyr. Overraskende nok viste den anvendte testplade efter 2½ døgn ganske svagt en rød streg. Dermed var den pludselig negativ. Men havde en indsat tisset sig frem til et positivt på denne plade, ville han stå til at miste sin udgang, indtil laboranterne på Vestre Fængsel, havde aflivet den falske påstand.

Nul-tolerance

For et halvt år siden indledte Direktoratet for Kriminalforsorgen en drastisk klapjagt på indsatte, der misbruger hash og narko. Som led i regeringens nul-tolerance, over for netop stofmisbrugere i fængsler og arresthuse, betød det, at frontlinjepersonalet fremover skal udtage tusindvis af urinprøver, og selv undersøge den gullige kropsvæske for narko og hash ved hjælp af en såkaldt urinpladetest af mærket Accusign. Testpladerne

fælder hver dag dom over indsatte, som dermed mister retten til udgang. Men de nye urinprøver har i mange tilfælde vist sig at være utroværdige. Ved en rundringning til alle landets lukkede og åbne fængsler samt enkelte arresthuse viser det samlede billede, at de dyrt indkøbte testplader har høj fejlprocent på opiatater i de tilfælde, hvor den indsatte nægter at være på stoffer.

Når testen er positiv, og den indsatte nægter, sendes urinen til dobbelttjek på Vestre Fængsel. Og her er det alt for mange gange endt med, at den positive prøve pludselig erklæres negativ. Fordi laboranterne med deres testmetoder ikke kan bekræfte opiatater i urinen.

I de fleste fængsler havde man en oplevelse af, at der jævnlige sker fejl, dog uden at kunne sætte tal på. I fængsler, hvor man ikke oplevede hyppige fejl, kunne dette heller ikke dokumenteres på baggrund af statistik.

Statistik

Anderledes konkret forholder det sig i laboratoriet på Vestre Fængsel. Her knokler et hold laboranter hver dag med at dobbelttjekke urinprøver, som har givet positivt udslag, men hvor den indsatte nægter at have indtaget ulovlige stoffer. Den såkaldte confirmative tests er, ifølge overlæge på Københavns Fængsler, Knud Christensen, mere præcise end testpladerne. De nyligt indførte pladetests er nemlig meget sensitive, altså nærmest overfølsomme over for et hav af stoffer. Selv ganske naturlige stoffer i urinen kan give udslag på testpladerne, og dermed falskt påvise opiatater i den indsatte urin. Også selv om den indsatte måske er uskyldig. På laboratoriet arbejdes der både med udstyr, der på samme måde er følsomt og med helt anderledes metoder, der er præget af specificitet, altså præcision. Når laboran-

terne anmodes om konkret at påvise opiatater i urin, søger de kun efter opiatater. De præcise bekræftende analyser lader sig ikke forvirre af andre stoffer på samme måde som testpladerne. Knud Christensen sammenligner testpladerne med, at man fisker efter torsk med et meget finmasket net. Alle fiskene går i nettet. Også de små, selv om det kun er den store torsk man vil have med sig hjem. Så når laboranterne på Vestre får sendt urinprøver ind til dobbelttjek er opgaven derfor, at frasortere eller ignorere de stoffer, der ganske vist gik i fælden, men som ikke nødvendigvis medfører sanktion over for den indsatte. Men er det rimeligt, at indsatte rent faktisk har mistet deres udgang, og også fremover risikerer ikke at komme på orlov, på grund af et urinprøvesystem, der har det med at påvise falsk positivitet?

Det er ikke lægens bord at tage stilling til Kriminalforsorgens disciplinærsystem, siger Knud Christensen. Laboranterne tjekker udelukkende urinen og in-

tet andet, hvilket slutteligt får ham til at rose sit personale for faglig dygtighed. Og, fastslår overlægen, hvis tebirkes giver udslag på testpladerne, kan forklaringen evt. være, at fabrikanten leverer plader med for lave grænseværdier for opiatater. Den aktuelt brugte grænseværdi bør først give positiv reaktion ved meget større indtagelse af birkes end den, skribenten har indtaget! Overlægen anslår løseligt, at der skal drysses mellem 10 og 20 gram birkes på en enkelt tebirkes for at den burde kunne give udslag. Overlægen har tidligere frarådet brug af højere grænseværdi for opiatat, men som han selv siger, kan det evt. i fremtiden blive resultatet, selvom det vil medføre, at fisk, der ønskes fanget, slipper igennem maskerne!

"Fængselsfunktionæren" kender til i alt tre kollegaer der har udført samme test som skribenten. Med samme resultat! ■

Af Kenneth Skipper

Testsæt til venstre: To overdele fra tebirkes, fældede skribenten i en narkotest.

Testsæt til højre: Et døgn senere påviste prøverne også opiatater i urinen, selv om skribenten endnu ikke havde spist sin, til formålet indkøbte, tebirkes.

Producenten: Testpladerne er kun at betragte som foreløbige analyser, der forventeligt skal dobbelttjekkes.

Producenten: Testpladerne er kun at betragte som foreløbige analyser, der forventeligt skal dobbelttjekkes.

Fængselsfunktionæren ville gerne have haft lejlighed til at spørge Kriminalforsorgens Sikkerhedsenhed om det er rimeligt, at indsatte rent faktisk mister deres udgang, fordi testpladerne er for følsomme? Har direktoratet valgt at lukke øjnene for denne uundgåelige konsekvens?

I producentens produktkatalog står bl.a., at "metoden kan anvendes som en første foreløbig analyse med hvilken man kan påvise et mistænkt indtag." Metoden har nemlig tendens til at spore på hele substansen. På dansk betyder det, at hvis man søger efter opiater, kan man altså godt blive knaldet i narkokontrollen for at have spist tebirkes til morgenmad.

Kan det dyrt indkøbte urinprøveudstyr betegnes som en seriøs udmøntning af nul-tolerancen? Og kan Kriminalforsorgen garantere de indsatte retssikkerhed, når de i princippet risikerer at miste deres udgang, fordi de ikke holdt sig til havregryn ved opmønstring?

Endelig fortæller leverandøren i sit produktkatalog, at "NIDA (National Institute on Drug Abuse) har bestemt, at et positivt svar på en narkotikatest med immunologisk system ikke kan anses som 100 % sikkert. Heller ikke hvis man foretager testen mange gange. Metoden anvendes som en første foreløbig analyse. Et positivt svar er ikke tilstrækkeligt sikkert. Nægter patienten indtagelse, selv om screeningen er positiv, skal den konfirmeres med en kvantitativ analyse som giver et sikkert prøvesvar."

På dansk betyder det, at firmaet åbenlyst gør opmærksom på såkaldt falsk positivitet. Vidste DfK ved valget af netop denne testmetode, at det ville medføre dobbeltarbejde for frontlinje-

personalet og i nogle tilfælde krænke de indsatte retssikkerhed?

Desværre var Direktoratets eneste person, med kendskab til netop det nye urinprøveudstyr, ikke til stede. Vedkom-

mende ville først være tilbage efter redaktionens afslutning, hvorfor "Fængselsfunktionæren" ikke kunne få svar på tiltale. ■

Af Kenneth Skipper

FAKTA

Laboratoriet på Københavns Fængsler blev i januar 2005 anmodet om at teste;

- 86 prøver for opiater, hvoraf 19 blev påvist.
- 8 prøver for amfetamin, hvoraf 2 blev påvist.
- 15 prøver for metadon, hvoraf 12 blev påvist.
- 48 prøver for benzodiazepiner, hvoraf 29 blev påvist.
- 35 prøver for kokain, hvoraf 22 blev påvist.
- 145 prøver for hash, hvoraf 133 blev påvist.
- Disse bekræftende tests foretages, når den indsatte nægter at erkende misbrug af stoffer, selv om prøven er positiv.

FAKTA

Fejlprocent i januar 2005 svarende til:

• Opiater	= 78 %
• Amfetamin	= 75 %
• Metadon	= 20 %
• Benzodiazepiner	= 40 %
• Kokain	= 37 %
• Hash	= 8 %

Kilde: Laboratoriet på Københavns Fængsler

Bag hver konfirmativ test gemmer sig en skæbne. Hver gang skal en indsat nemlig fratages retten til udgang i henhold til gældende regler. I langt de fleste tilfælde er det frontlinjepersonalet der står model til frustrerede indsatte, der "hårdnakket" påstår, de ikke har indtaget ulovlige stoffer.

Uens sanktioner for positive narkotests

Praksis er forskellig fra fængsel til fængsel, når det drejer sig om, hvilke sanktioner en positiv urinpladetest skal have. Sanktionen falder prompte nogle steder, mens andre afventer den mere præcise konfirmative narkotest.

Når en urinpladetest er positiv – og dermed viser, at den indsatte har spor af den ene eller anden form for narko i kroppen – er det ikke lige meget, om man sidder på Kragsskovhede eller i Horserød.

Praksis omkring hvornår og hvordan, man straffer, er nemlig uens, og der hersker i de åbne fængsler en del tvivl om, på hvilken baggrund man kan straffe og inddrage udgangstilladelse.

Nogle steder falder hammeren med det samme, mens andre holder sig tilbage med at straffe på baggrund af de urinpladetests, man har til rådighed. De er nemlig for usikre, mener man, hvorfor man venter med at straffe til de endelige resultater fra den konfirmative test ligger klar.

"Vi stoler ikke rigtig på de tests," siger Susanne Christensen, afdelingsformand i Jyderup Statsfængsel.

"Medmindre resultatet stemmer overens med vore observationer, er en enkelt positiv test ikke nok til, at vi går ind og sanktionerer. Vi følger normalt altid op med stikprøver og konfirmative test inden, at vi sanktionerer," siger Susanne Christensen.

Sådan er det ikke alle steder. I Statsfængslet på Kragsskovhede reagerer man med det samme: "Reglerne er klare, og hammeren falder prompte. Hos

os er der ingen indsatte, som får udgang, hvis ikke de kan fremvise en ren test," siger Lars Præstholt, der er afdelingsformand på Statsfængslet i Kragsskovhede.

Heller ikke i Statsfængslet Møgelkær er man bange for at sanktionere på baggrund af urinpladetesten alene. Men der er dog forhold, som kan spille ind og virke som formildende omstændighed.

"Man skal som udgangspunkt kunne vise en ren urintest for at få udgang," siger afdelingsleder Leo Hansen og tilføjer: "Men der kan godt være nogle familiemæssige omstændigheder, som taler i mod – og så kan det da godt være, at vi dispenserer og giver tilladelse til udgang alligevel."

Han efterlyser mere klare retningslinier på området.

"Det er klart at foretrække, at vi får en mere ensartet praksis, for som det er lige nu, er der lidt for meget et individuelt skøn," siger Leo Hansen.

Fælles regler nødvendige

Netop mere ens retningslinjer efterlyses også af Dansk Fængselsforbunds formand, Kim Østerbye.

"Det kan virke bekymrende, at man sanktionerer forskelligt. Kriminalforsorgen bør nok overveje at skabe ens, klare og umisforståelige regler," siger Kim Østerbye.

Han peger på, at pladetestene virker efter hensigten i langt de fleste tilfælde: "Når testen er negativ er alle glade. Og når den er positiv – og den indsatte erkender at have indtaget stoffer – er der også klart, hvad der skal ske. Kun der, hvor testen er positiv og den indsatte nægter, har vi et problem," siger han.

Kim Østerbye foreslår, at man venter på den konfirmative test, hvis en indsat nægter en positiv test: "Med den usikkerhed vi oplever bør man nok overveje

at vente med at sanktionere til man har en positiv test. For at det ikke skal blive misbrugt kunne man gøre det dyrt at lyve. Altså: Hvis man nægter, afventer sanktionen den konfirmative test. Hvis denne test viser sig at være positiv, bliver sanktionen ekstra hård – på grund af løggen," siger Kim Østerbye. ■

Af Line Kold

Alkohol blandt indsatte er et stigende problem i flere åbne fængsler

Strafsonere med hang til alkohol kan roligt se frem til at afsone i et åbent fængsel. Det er nemlig let at smugle spiritus ind i de åbne fængsler, og det benytter stadig flere indsatte sig af. Flasker blomstrer i læhegnet.

For fængselsfunktionærerne i det åbne statsfængsel ved Renbæk er det nærmest dagligdag, at møde berusede indsatte. Fængslets beliggenhed, nær den dansk/tyske grænse betyder nemlig, at sprutten er billig og tilmed let at få leveret.

Da såkaldt parametersikring, bestående af elektronisk overvågning, lader vente på sig, kan sprutleverandørerne færdes uforstyrret på fængslets store område. Da Fængselsfunktionæren tropede op en solbeskinnet dag i februar for at få syn for sagen, var det tydeligt, at kollegaerne kæmper en ulige kamp mod vodka og øl. Langs et enkelt læhegn blomstrede en tom vodkaflaske få meter fra emballagen fra en for længst afhentet ramme øl. Lidt snaps kunne læhegnet også byde på samt adskillige efterladte plasticposer fra den billige grænsehandel. Smuglerne færdes så ofte på deres smuglerute, at der i sommerhalvåret tegner sig et nedtrampet stisystem i det grønne område.

Fængselsvejen er smuglernes hovedvej

Lokalafdelingsformand, Knud Erik Lauesen, stod i spidsen for den vindblæste sightseeing langs et af fængslets læhegn. Kun sjældent afslører hans kollegaer de indsatte i selv at brænde spiritus. Prisen, på kun tohundrede kroner, for seks flasker vodka overflødig gør nemlig det ildelugtende hjemmebrænderi. I stedet smides grænseflaskerne af langs læhegn og i buske. Selv i fængslets hovedgade, der er offentlig vej, triller koldblodige leverandører igennem uden

Det er tidligt grønt i Renbæk. Leverancerne af øl og spiritus smides af og drikkes enten på stedet eller smugles videre ind i fængslet.

Læhegnene byder på andet end spirende forårsblomster og vintergækker.

frygt for at blive opdaget i rette tid af det underbemandede personale. Selv om vejen går direkte ind i fængslets område med centralvagt på den ene side og administration på den anden, slipper langt de fleste leverandører godt fra det, fordi fængselsvejen fungerer som gennemgangsvej til hovedvejen via et skovområde. På en aftenvagt er der normalt kun seks fængselsfunktionærer på arbejde til at overvåge 110 indsatte med alt hvad det indebærer af arbejdsopgaver, herunder kørselsopgaver rundt i landet. Senest har personalet dog haft held til at konfiskere 30 gram hash, 30 rohybnoler og heroin, der blev smidt ud gennem sideruden på to forskellige biler. Chaufførerne undslap. Tidligere udgjorde fængselsvejen en del af Margueritruen, hvilket i tiden løb har budt på flere sjove episoder, som da en flok tyskere på cykelferie slog telt op på fængslets område.

Flere episoder på 14 dage i 2005 end i hele 2004

Selv om fængslet med sin lave bemanding er ideelt arbejdsområde for sprit-smuglere, kunne problemet løses med parametersikring, altså elektronisk overvågning. Fire længe ønskede master med kamera i toppen er dog lagt på hylde, selv om pengene angiveligt er bevilliget. Den melding fik lokalafdelingsformanden til at trække opgivende på skuldrene. Uden overvågning er det umuligt at dæmme op for de hyppige leverancer af sprut. Indtil da må man bare se i øjnene, at antallet af indsatte, der vælter rundt i beruset tilstand, eskalere. I 2004 registrerede personalet 20 sådanne episoder. I løbet af de første 14 dage af januar 2005 lød meldingen på ikke færre end otte tilfælde, altså en markant stigning, der måske varsler om et vådt år i Renbæk. Det er uforståeligt

for lokalafdelingsformanden, at den bevilligede parametersikring lader vente på sig. "Med kun fire kameramaster kan vi skabe en usynlig mur, der overvåger hele fængslet," siger han skråsikkert. For kort tid siden afprøvede man nemlig forskellige kameravinkler ved hjælp af en lift. Ret overraskende viste det sig at være nok med fire master. "Men, understreger Knud Erik Lauesen, så skal det også være bevægelige kameraer med zoom."

Af Kenneth Skipper

Plasticposer ligger rundt omkring, som vidnesbyrd om leverancer af øl og spiritus. "Vodka er populært blandt de indsatte. Unge mennesker render næsten altid rundt med en flaske sodavand i hånden. Det er intet særsyn, heller ikke i Renbæk, hvor den søde drik ofte spædes op med vodka," fortæller Knud Erik Lauesen.

Statsfængslet Midtjylland

Lokalafdelingsformanden i Nr. Snede, Hans Jacob Petersen, oplever også alkohol blandt de indsatte som et stigende problem. I fængslets åbne afdeling er de ikke låst inde om natten, hvilket giver dem optimale muligheder for at feste igennem. Når straffen nogle gange falder, er den så lav, at sanktionssystemet mister sin præventive virkning. En bøde på hundrede kroner skræmmer nemlig kun de færreste i visheden om, at de på grund af pladsmangel sjældent overføres til det lukkede system. Det er specielt belastende, at man som fængselsfunktionær føler sig usikker ved at gå ind på afdelingerne om natten. "Vi går ind," fortæller lokalafdelingsformanden, "men er ikke altid lige stolte ved det."

Hans Jacob Petersen erindrer en enkelt episode, hvor nattevagterne valgte at holde sig væk fra en afdeling af hensyn til deres egen sikkerhed. Om natten er fængslet i den åbne afdeling bemandet med kun to fængselsfunktionærer til 85 indsatte.

Statsfængslet ved Horserød

Henrik Thøgersen, lokalafdelingsformand i Horserød, peger på strafs-kærpelserne og "noget for noget-princippet" som en af årsagerne til de indsattes drikkeri. De indsatte skifter hashen ud med sprut, fordi sanktionssystemet over for drikkeri ikke har indvirkning på, om de får udgang eller ej. I Horserød har man i det seneste kvartal registreret 12 liter i modsætning til kun 3 liter i forrige kvartal. De indsatte er ikke låst inde om natten i Horserød. Fængslet har en container til brugte flasker der med al tydelighed viser, at spiritus udgør et problem.

Ikke langt fra ord til (be)handling

På Fængselsafdelingen Kærshovedgård har man den senere tid fokuseret målrettet på at skabe en række forbedringer af personaleforholdene. Der er nu iværksat en sundhedsordning for medarbejderne og man er i fuld gang med at omdanne en tidligere lejebolig til et personalehus. Derudover er det planlagt at oprette en fælles personalekantine.

Den nyoprettede klinik på Kærshovedgård, hvor personalet kan få kiropraktorbehandlinger, fysio- og zoneterapi samt massage.

Sundhedsordning

Sidste sommer besluttede man på Kærshovedgård at undersøge mulighederne for at etablere en sundhedsordning for de ansatte på Fængselsafdelingen. Det lokale samarbejdsudvalg fik, på foranledning af Dansk Fængselsforbunds lokalafdeling, præsenteret et oplæg fra Falck Healthcare, som man enedes om at arbejde videre med. Da Kærshovedgård er en del af Statsfængslet Midtjylland, blev ordningen forelagt på et Hovedsamarbejdsudvalgsmøde i november 2004. Det blev her besluttet, at iværksætte ordningen for alle Statsfængslet Midtjyllands 250 medarbejdere. Aftalen med Falck blev underskrevet den 21. december 2004 og allerede den 15. januar i år kunne den første kollega lægge sig på briksen i klinikken.

Sundhedsordningen omfatter alle arbejdsrelaterede lidelser og behandlingerne foretages af kiropraktor, fysioterapeut, massør samt zoneterapeut. Alle behandlinger indledes med en undersøgelse af medarbejderen hvorefter be-

handleren foreslår det videre behandlingsforløb. Ud over disse fire behandlingsformer er der også i sundhedsordningen mulighed for blandt andet rygeafvænning og slankekursus. Den enkelte medarbejder kan endvidere få udarbejdet en sundhedsprofil, der afdækker den aktuelle sundhedstilstand.

Medarbejderne kan frit vælge om behandlingerne skal foregå på den nyindrettede klinik på Kærshovedgård eller om man vil benytte et af Falck Healthcares i alt 36 behandlingssteder rundt om i landet. Det betyder at de ansatte, der ikke bor lige i nærheden af deres arbejdsplads kan vælge at gå til behandling tættere på hjemmet. "Det betyder også, at de kolleger herfra, der eksempelvis er under uddannelse på Kriminalforsorgens Uddannelsescenter, kan vælge at benytte en klinik i Københavnsområdet i den periode," siger afdelingsformand Steen Jensen.

Klinikken på Fængselsafdelingen er åben på alle hverdage og de ansatte kan selv booke sig ind på behandlingstider-

ne, der er af 20 minutters varighed, enten via internettet eller på hotline telefon. Der er ikke nogen begrænsninger i antallet af behandlinger for den enkelte ansatte, der frit kan bestille tider efter behov. Hvis en medarbejder får en pludselig skade tilbydes der endvidere akutbehandling, idet den sidste tid på dagen altid holdes ledig til dette formål.

"Sundhedsordningen tegner til at blive en succes. Den er blevet meget positivt modtaget af kollegerne og der er booket fuldt op i klinikken i den nærmeste fremtid," siger afdelingsformand Steen Jensen.

Investering i medarbejderne

Økonomisk har ordningen kostet fængslet knap 400.000 kroner i 2005. Prisen på aftalen med Falck Healthcare er årligt 1.500 kroner pr. ansat og det beløber sig til i alt 375.000 kroner for Statsfængslet Midtjyllands vedkommende. Hertil kommer en engangsinvestering på

Personalehuset, der skal være et tværfagligt socialt samlingspunkt for de ansatte, er nu ved at blive istandsat.

cirka 15.000 kroner til indretning af klinikken.

"Som offentlig arbejdsplads er vi nødt til at prioritere tiltag som eksempelvis sundhedsordningen, hvis vi fremover skal kunne rekruttere og fastholde medarbejdere," siger Hans Kristian Vemmelund, der er afdelingsleder på Kærshovedgård. Han er ikke i tvivl om, at når der skabes bedre velvære blandt medarbejderne, så vil det også være med til at øge effektiviteten på arbejdspladsen. "Ser man på hvad ordningen koster, så skal sygefraværet bare falde med én dag i gennemsnit pr. ansat, så er de penge tjent ind igen," siger afdelingsleder Hans Kristian Vemmelund.

Som en hjælp til arbejdspladsen udfærdiges en sundhedsscreening, som fortæller om det generelle billede af medarbejdernes selvvurderede helbreds-tilstand. Det giver fængslet et samlet overblik over hvor "skoen trykker" og hvor man bør sætte kræfterne ind fremover.

Falck Healthcare tilbyder ligeledes at udarbejde en rapport til ledelsen som indeholder en analyse af medarbejdernes tilfredshed og en statistik af, i hvilket omfang behandlingsformerne benyttes.

Personalehus

Endnu et tiltag til gavn for medarbejderne er ved at tage form. Bygning 16 var i tidernes morgen lejebolig, men blev senere indrettet til undervisning og alkoholprojekt for de hæftedømte indsatte med domme for spirituskørsel. I forbindelse med straffelovsændringen, hvor hæftestrafen blev afskaffet, stoppede alkoholundervisningen og bygningen stod tom i en længere periode.

Fængselsafdelingen har i efteråret 2004 afsat 90.000 kroner ud af driftsbevillingen til at sætte stedet i stand, så det snart kan tages i brug som personalehus.

Formålet med huset er at de ansatte kan mødes udenfor tjenestetiden, ikke mindst på tværs af faggrænserne, og derved være et socialt samlingspunkt. Der bliver indrettet et fitness- og motionslokale hvor kollegerne kan opholde sig og eventuelt lave de øvelser, der bliver anbefalet af behandlerne i sundhedsordningen. Huset vil også få TV og sofagrube og der bliver endvidere mulighed for et spil dart eller andre fritidsaktiviteter. Ligeledes vil der blive etableret nogle overnatningsfaciliteter og helt i sundhedens ånd er der vedtaget alkoholforbud i personalehuset.

Fælles medarbejderkantine

Det ligger såvel den daglige ledelse som personaleorganisationerne meget på sinde, at skabe de bedst mulige betingelser for at styrke de tværfaglige samarbejdsrelationer på Kærshovedgård. Derfor er endnu et initiativ ved at forlade tegnebrættet og blive til virkelighed. Det lokale samarbejdsudvalg har godkendt planerne for at oprette en fælles kantine, så personalet også her kan mødes i stedet for at "isolere" sig på hver deres kontorer. "Det handler meget om fællesskab mellem alle faggrupper, så vi får en samlet arbejdsplads for alle medarbejdere. Det giver også en større forståelse for hinandens arbejdsområder," siger afdelingsleder Hans Kristian Vemmelund.

Utroligt positivt

En sundhedsordning der allerede fungerer, et personalehus der snart kan tages i brug og de færdige tegninger til etablering af en fælles kantine er det synlige bevis på, at der på kort tid kan gøres meget for at forbedre arbejdsmiljøet og tværfagligheden. Og at der ikke behøver at være ret langt fra ord til handling.

"En forudsætning for at de arbejdsmiljømæssige tiltag vi nu sætter i værk har kunnet lade sig gøre, er et utroligt positivt samarbejde mellem alle parter her på Kærshovedgård," siger afdelingsformand Steen Jensen. ■

Af John Rasmussen

Efterlyser landsdækkende sundhedsordning

Afdelingsformand Steen Jensen understreger at der er en fantastisk stor tilfredshed blandt kollegerne på Kærshovedgård med sundhedsordningen og han foreslår en landsdækkende aftale mellem Direktoratet for Kriminalforsorgen og Falck Healthcare. "Det er jo relativt mange penge som de enkelte tjenestesteder kommer til at betale, hvis vi vil etablere sundhedsordninger rundt omkring. Det ville være oplagt at Direktoratet indgik en samlet aftale med Falck Healthcare i lighed med NMC-ordningen, så alle medarbejdere automatisk blev tilbudt de samme muligheder. Det vil sikkert også blive noget billigere på længere sigt," siger Steen Jensen.

Jubilæumsarrangement i Direktoratet

Direktør Rentzmann uddelte håndtryk og erindringsgaver til jubilarene.

Alle Kriminalforsorgens medarbejdere, der har fejret henholdsvis 40- eller 25 års jubilæum i statens tjeneste i 2004, var inviteret til en sammenkomst i Direktoratet for Kriminalforsorgen fredag den 28. januar 2005.

I alt seks 40 års- og femogtres 25 års jubilare var mødt frem denne eftermiddag, hvor de sammen med både pårørende og repræsentanter fra Direktoratet og personaleorganisationerne blev gratuleret med deres mangeårige ansættelse i deres stillinger.

Deltagerne blev budt velkommen til

arrangementet af direktør William Rentzmann, hvorefter Espresso Kvartetten stod for både musikalsk og verbal underholdning – det sidste i forrygende samspil med direktøren.

Direktøren talte

Efter den afstressende jazzmusik og de muntre indslag holdt William Rentzmann sin jubilæumstale. I talen kom han ind på udviklingen indenfor Kriminalforsorgen gennem de år der er gået siden jubilarene blev ansat. Rentzmann talte endvidere om begrebet tid, og hvordan den kan føles lang når man ser fremad, mens den ofte opleves meget kort, når man ser tilbage. Således handler det om at bruge tiden rigtigt mens man har den. Han udtrykte også sin store anerkendelse af de medarbejdere, der gennem

mange år har været ansat i de meget krævende stillinger i Kriminalforsorgen.

Efter jubilæumstalen overrakte Direktøren en erindringsgave og uddelte håndtryk til hver enkelt af jubilarene.

Hyggeligt samvær

Som afslutning på den stillesiddende del af programmet var der endnu en omgang morsom underholdning med Espresso Kvartetten, hvorefter der blev budt på en let anretning i Direktoratets kantine.

Under traktementet benyttede mange af jubilarene tiden til også at hilse på tidligere kolleger og få sig en livlig snak om de gode gamle dage. Og om fremtiden.

Inden deltagerne forlod Strandgade sidst på eftermiddagen, blev alle tilbudt at komme med på en rundvisning, hvor de

Espresso Kvartetten stod for en del af underholdningen.

kunne se lidt nærmere på Direktoratets fysiske indretning.

Mange mange år

Hvis receptionisten havde siddet og lagt de mange års ansættelser sammen efterhånden som jubilarene forlod Direktoratet denne dag, kunne hun have talt og talt; femogtyve plus femogtyve plus fyre plus femogtyve plus... Lige indtil hun var kommet til ettusindeottehundredeogfemogtres ansættelsesår i statens tjeneste.

Og det er mange år – uanset om man tæller frem eller tilbage i tiden. ■

Af John Rasmussen

Direktør Rentzmann holdt tale for jubilarene.

(Fortsættes på næste side)

Rost af jubilarerne

Værkmester Johnny Kann, 25 års jubilær fra Københavns Fængsler:

"Jeg synes at det var et fantastisk godt arrangement, der fortjener stor ros. Det er en knaldgod idé, at samle jubilarerne og det betyder meget for folk, at der bliver gjort lidt ekstra ud af det på denne måde. Det er også meget godt, at ens ægtefælle er inviteret til at deltage ved sådan en lejlighed.

Det hele var meget fint sat op og det var positivt at se direktøren fra den afslappede og underholdende side."

Fængselsfunktionær Erik Larsson, 25 års jubilær fra Arresthuset i Esbjerg:

"Det var en meget fin dag. Vi deltog fire kolleger fra Arresthuset og havde en god tur til København. Det var positivt med de gode musikalske og sjove indslag. Det var også en meget belevn tale, som Rentzmann holdt. Særligt var det hyggeligt at møde og tale med gamle kolleger, som man ikke har set i mange år. For mit eget vedkommende var det en lidt speciel oplevelse at se direktoratet, idet jeg, i midten af tresserne, har sejlet til Grønland for KGH, som netop havde tilholdssted i selv samme lokaler i Strandgade 100."

Fængselsfunktionær Hans Jørgen Jensen, 25 års jubilær fra Statsfængslet i Nyborg:

"Det var meget hyggeligt og den helt rigtige måde at markere jubilæerne på. Det var vældig fint med underholdningen og sjovt at møde nogle gamle kolleger. Arrangementet kunne godt have været lidt længere ikke mindst af hensyn til dem som har lang rejsetid. Måske skulle man overveje at koordinere transporten og tilbyde en ekstra fridag og en overnatning til dem der kommer langvejs fra. For nogle virker rejsetiden nok lang i forhold til at det hele kun varer 1½-2 timer. Men alt i alt var det et meget tilfredsstillende arrangement."

Fængselsfunktionær Michael Bjergstrøm, 25 års jubilær fra Københavns Fængsler:

"Jeg synes at det var et alle tiders arrange-

Deltagerne morede sig over de sjove indslag

ment og jeg tager det som en anerkendelse af det arbejde vi udfører i det daglige. Det var sjovt at møde gamle kolleger, som man sidst har set for næsten 25 år siden. De halvanden time, der var afsat gik hurtigt og tiden blev da også overskredet inden man havde fået talt med alle de kolleger man kendte. Så det blev ikke til nogen rundvisning for mit vedkommende den dag. Jeg mener helt bestemt, at arrangementet også skal afholdes fremover."

Personale- og sikkerhedskonsulent Jan Pedersen, 25 års jubilær fra Statsfængslet Renbæk:

"Jeg synes, at det er en god tradition, der er indført. Det er fint at festlig holde dagen for

medarbejderne på denne måde. Indholdet af arrangementet var meget udmærket og selv om det blev en lang dag, med rejsetiden frem og tilbage, var det meget flot tilrettelagt."

Fængselsfunktionær Ralph Jessen, 25 års jubilær fra Arresthuset i Haderslev:

"Jeg synes, at det var en utrolig flot dag. Det var sjovt at komme over og hilse på nogle af de gamle kolleger, selv om der ikke var så mange klassekammerater med fra dengang. Det var en flot tale som Rentzmann holdt, og et dejligt underholdende arrangement, så det blev en meget god dag." ■

Der var trængsel ved buffeten.

DEBAT

Vi skal modtage indlæg til næste nummer senest 14.marts 2005

Hvornår er nok, nok?

Af fængselsfunktionær
Jens Chr. Fjelde,
Fængselsafdelingen Kærshovedgård.

Normalt giver vore indsatte ikke anledning til større problemer i hverdagen, men når det så endelig sker, er det som regel fordi der bliver for mange af dem, på for lidt plads. Det er nøjagtig situationen lige nu. Lige nu er nok, nok. De indsatte er ikke blot blevet fanget og frihedsberøvet af systemet, men er samtidig blevet politiske gidsler mellem Kriminalforsorgen og politikerne i en strid om pladspolitik. Landsdommer Holger Kallehauge udtalte for ca. 25 år siden på Kriminalforsorgsskolen, at: "Jo flere fængselspladser vi har, jo mere fængsler man."

Disse ord skrev jeg mig bag øret dengang.

Med det mente han, at man ikke kan bygge sig ud af problemerne. Et forsøg man i dag gør sig ihærdige anstrengelser for.

Problemet med "Titanic" var nok heller ikke blevet løst ved at flytte lidt rundt på møblementet.

Helt galt vil det gå om 1-2 år når "nul-toleranceplanen" virkelig kører og man opdager, at vi pludselig står med en ny venterpukkel på omkring 3.000 personer som yderligere skal ind og afsone, fordi de er blevet taget med hash inde i et af vore fængsler. Nostra Damus ville vende sig i sin grav. Han ville have forudsagt dette problem dengang Fængselsvæsnet skiftede navn til Kriminalforsorgen.

Man kan heller ikke straffe sig ud af problemerne.

I dag er det heldigvis blevet sådan, at man som offentlig ansat må udtale sig når man ser noget kører skævt eller får en forkert drejning, det være sig udvik-

ling, strategier, tiltag eller problemer omkring eksisterende forhold på arbejdspladsen. Ting som medarbejderen mener kan gøres bedre. Og der er meget.

I dag arbejder vi ud fra devisen som tidligere Fængselsinspektør Jens Tolstrup udtalte: "Er der uoverensstemmelse mellem kort og terræn! - Så følg terrænet."

Vi oplever i hverdagen større og større problemer; magtanvendelsessituationer som udspringer af et uacceptabelt stort overbelæg. Vi ser hvordan dyre og omkostningskrævende projekter tilside sættes med chance for at falde fra hinanden. Det sidste overgreb skete mod Statsfængslets alkoholbehandlingsafdeling, hvor man inddrog halvdelen af bygningsmassen til almindeligt fængsel. De indsatte der kom til at bo der, havde hverken TV eller opholdsstue - ja de havde ikke engang en stol hvor de kunne sidde og spise deres mad.

Tanken om at Kriminalforsorgen indenfor de næste 3 år skal skære 70 millioner kroner på frontpersonalet tør jeg ganske enkelt ikke tænke til ende.

Det kolliderer med Dansk Fængselsforbunds nye kriminalpolitiske program, hvor enkelte af de politiske mål lyder:

- At der skal være ordentlige forhold til de indsatte som afsoner.
- At personalet har ordentlige arbejdsforhold.
- At de indsatte skal kunne sikres mod overgreb fra medindsatte.
- At det skal være sikkert for personalet at kunne arbejde i Kriminalforsorgen.

Kriminalforsorgen har forsøgt at signalere til både befolkningen og politikerne at vi nok kunne mere end vi rent faktisk kan stå ved. Vi vil ikke blot stå for "opbevaring" af samfundets lovovertrædere, men også for behandling af

samme klientel. Det blev til undervisning i Cognitive Skills, uddannelse af instruktører til Anger Management, kontraktafdelinger for narkomaner og behandlingsafsnit for alkoholikere. Mit forslag var, at man udbyggede det hele med et behandlingsafsnit for folk med ludomani.

Samtidig pumper man enorme summer i konsulentfirmaer til klimaundersøgelser og forhold omkring arbejdsmiljø. Man får let den tanke at det er "bestilt arbejde." Jo mere undersøgelsen har kostet, desto mere rigtig er den.

Hvad fik vi for de 32 millioner kroner som blev afsat.

Jeg ved ikke hvad andre anstalter fik, men kan oplyse, at Statsfængslet Kærshovedgård fik nogle plakater til ophængning (jeg tror, vi har én tilbage), samtidig med konstant nedslidning og dårlige arbejdsforhold. Andre har sikkert flere bud.

Jeg er lidt i tvivl om hvad Direktøren for Kriminalforsorgen, William Rentzmann, fokuserer på, når han sidder med Justitsministeren foran sig. Er det de virkelige problemer man beskæftiger sig med eller går man udenom den egentlige problematik.

Det er tidligere bevist at man kan arbejde med "politisk snilde," og få løst problemerne, når nok blev nok.

Det er trods alt vore politikere der har magten til dels at kriminalisere og ikke mindst afkriminalisere.

En ordentlig og målrettet styring vil give et klarere overblik og en lettere prioritetsberegning. Redskaber som normale moderne virksomheder benytter sig af.

Jeg er overbevist om at vi selv har løsningen, men ingen har desværre spurgt manden på gulvet.

Når en virksomhed skal omlægges, produktionen forøges og arbejdet effektiviseres, er det måske en ide at kontak-

DEBAT

te manden eller kvinden ved samlebandet, der så kunne oplyse om de kan køre 1000 flere emner igennem i døgnnet hvis man hævede bordet, sænkede stolen og stillede pakkemaskinen ind som sidste led i rækken.

Så tror jeg ikke vi formår at skære det yderligere ud. ■

Svar til Jens Christian Fjelde

*Af William Rentzmann,
direktør for Kriminalforsorgen.*

Fængselsfunktionæren har givet mig mulighed for at kommentere indlægget fra Jens Christian Fjelde.

For det første vil jeg gerne sige, at jeg godt kan forstå hans frustrationer over den belægsmæssige situation, vi nu igennem nogen tid har været i. Det er meget svært at leve op til vores ønske om en ordentlig kriminalforsorg, når fangerne bogstaveligt talt ligger i lag og alle mere eller mindre egnede lokaliteter må inddrages til belæg. Det er både sikkerhedsmæssigt og behandlingsmæssigt et problem, og jeg tror, at man i alle fængselsystemer i Europa anser overbelæg for det alvorligste problem, som fængselsystemerne for tiden står overfor.

Jeg tror for så vidt alle er enige i, at det er en uheldig situation. Også politikerne. Men man må konstatere, at når varetægtstallet og strafmassen udvikler sig så hurtigt, som den gør, så er det svært at følge med, specielt i det omfang den politiske løsning er at udbygge fængselskapaciteten. For dels tager det tid at tilvejebringe kapaciteten, dels tager det tid at ansætte og uddanne det nødvendige personale.

Med de yderligere kapacitetsudvidelser, som er besluttet, og med indførelsen af fodlænkesystemet fra i sommer,

så tyder alle prognoser på, at venterproblemet vil være løst ved udgangen af året. Så vi igen kan komme ned på en acceptabel udnyttelsesprocent og forhåbentlig også sådan, at vi kan få nedlagt nogle af de mindst egnede pladser, vi råder over. Det vil bl.a. få betydning for Kærshovedgård, hvor både kælderen og 8-mandsstuerne må stå først for tur.

Med hensyn til at inddrage "manden på gulvet" i den bespareelsesproces, som er indeholdt i finanslovsforliget om Kriminalforsorgen, så ligger det jo sådan, at hele processen skal forløbe på meget kort tid. Det sætter visse grænser for, hvor mange der kan inddrages i den. Men vi har som bekendt aftalt en proces med Kriminalforsorgens organisationer, som i det mindste bevirker, at de er meget stærkt involveret i processen. Dertil kommer, at konsulentfirmaerne jo hele tiden understreger, at alle de forslag, som ligger i konsulentrapporten, er kommet fra vores eget personale, som de har talt med, først og fremmest som bekendt på de fynske institutioner, men også på en lang række andre af vore fængsler og arresthuse. Men hvis Jens Christian Fjelde eller andre har konkrete forslag, som man mener bør indgå, så håber jeg, at man har kanaliseret dem via deres organisation eller gennem den lokale ledelse til de arbejdsgrupper, som arbejder på højtryk med de forskellige elementer i konsulentundersøgelsen.

Som understreget mange gange har det være politikernes ønske, at de klart og tydeligt får at vide, hvad konsekvenserne vil være af de besparelser, som vi er blevet pålagt. Det vil vi gøre. Jeg kan i den forbindelse nævne, at der nu er lagt en plan for den – uforholdsmæssigt store – besparelse på 20 millioner kroner, der er blevet pålagt direktoratet, og som heller ikke vil være uden konsekvenser for den service, som direktoratet kan yde over for tjenestestederne. ■

Alkymi i direktoratet

Af fængselsfunktionær

Jan Severini,

Arresthuset i Nykøbing Falster.

På diverse TV-kanaler kører der i disse år programmer, der handler om folks tro på det overnaturlige. Folk der ikke kan forstå hvorfor det trækker dem koldt om fødderne, midt om sommeren; folk, der desperat prøver at forstå hvorfor de har ondt i højre skulder og om det mon ikke skulle have noget at gøre med, at de havde været kulminearbejder i et tidligere liv.

På samme måde må man karakterisere Kriminalforsorgens adfærd. En desperat søgen efter unaturlige forklaringer på det naturlige. I de godt otte år jeg har været ansat i Kriminalforsorgen har jeg oplevet to gigantiske underskud, to miljøundersøgelser, og nu altså et IT-firmas tilsyneladende uforløste forsøg på at revolutionere Kriminalforsorgen og finde besparelser på 70 millioner kroner.

Ifølge vores nye formand er de fleste af de forslag der kom frem i analysen enten prøvet før, allerede taget af bordet i tidligere forhandlinger eller noget direkte sludder (min formulering). Jeg vil da foreslå direktoratet, at man næste gang, man skal have undersøgt Kriminalforsorgens virke, kontakter Jehovas Vidner. Ifølge dem er der jo kun 144.000 pladser i himmerige, men alligevel har de millioner af tilhængere over hele kloden. Eller hvad med Scientology? Ifølge deres science-fiction religion gennemgår vi noget med 6 stadier inden vi når den højeste erkendelse og ser lyset. De seks stadier svarer nogenlunde til antallet af sparerunder, miljøundersøgelser mm. jeg har oplevet i mine godt otte år i Kriminalforsorgen. Begge trosretninger er jo også kendt for at kunne

DEBAT

hive betragtelige beløb op af lommerne på folk.

Jeg ved ikke hvor mange penge direktoratet har brugt på denne okkulte øvelse, men jeg kan huske at vi i Nykøbing Falster arrest sidste efterår IKKE fik del i de ekstra millioner der blev tildelt arresthusene. Man ville måske hellere bruge pengene på endnu et forsøg på, ad kunstig vej, at skabe guld.

Alle ved at ægte guld er kvalitet. Alle ved også at kvalitet koster. Den eneste måde vi kan skabe kvalitet i Kriminalforsorgen, er ved at tilføre de nødvendige ressourcer; både penge og personale. Eller skære ned på aktivitetsniveauet.

Hvornår opdager politikerne at man ikke kan få det hele for det halve? ■

En ægtefælle tager bladet fra munden

Af Solveig E. Holleufer,
ægtefælle til en fængselsfunktionær
i Arresthuset i Århus.

Jeg har skrevet dette indlæg for at tydeliggøre nogle forhold omkring håndteringen af personalet i Århus Arrest, samt det at være pårørende på sidelinien.

Det er min opfattelse at moderne ledelse og motivation ikke er nået til Århus Arrest og måske også mangler andre steder i Kriminalforsorgen. I stedet for en helhjertet og omsorgsfuld personalepolitik hersker der en smålighed og mistro, som dræner de ansatte.

Det er til tider en barsk virkelighed fængselsfunktionærerne skal håndtere, og hvis det ikke bliver anerkendt af den lokale ledelse, får de ikke et bedre arbejdsmiljø.

For mange af de fængselsfunktionærer jeg kender, min mand inklusiv, er psyke noget andre har og ikke noget man taler for højt om. Derfor tror jeg, at

det er dobbelt så vigtigt at ledelsen ikke løber fra deres ansvar som arbejdsgivere.

Effektloven indenfor trivsels- og motivationsteorier siger, at "en handling der fører til belønning/behovstilfredsstillelse har en tendens til at blive gentaget medens en handling der fører til straf har en tendens til ikke at blive gentaget."

Endnu engang har jeg, som pårørende til en ansat i Kriminalforsorgen, måttet synke spytet og undre mig over den personalepleje og motivation af medarbejdere (eller måske mangel på samme), der anvendes af Kriminalforsorgen.

Episoden, som har fået mit bæger til at flyde over, kan af nogle anklages for at være banal, men beskriver meget godt det billede jeg sidder med, af den lokale ledelses håndtering af medarbejderne.

En magtanvendelse på en nattevagt resulterede i, at min mand, kommer hjem med kradsmærker i ansigtet og et par briller der er krøllet til ukendelighed.

Som hustru til en fængselsfunktionær, har det taget lidt tilvænnning at acceptere jobbet art, og se de fysiske og til dels psykiske tegn der er efter sådanne episoder. Jeg har fået stor respekt for den balancegang og indsats fængselsfunktionærerne personligt skal bidrage med i disse situationer. Denne episode krævede da også en tur til optikeren, der med undren kikkede på de noget maltrakterede briller. Med et lidt forlegent smil siger min mand, at de nye briller må nok hellere være af samme type som børnebriller, der kan tåle lidt af hvert.

På intet tidspunkt har jeg tvivlet på, at Kriminalforsorgen fuldt ud skal og vil erstatte de briller, som min mand har fået ødelagt i tjenesten. Men jeg skulle blive klogere...

Det viser sig, at svaret fra ledelsen, på anmodningen om erstatning er, at de yder erstatning på nøjagtig sammen

beløb som de ødelagte. Nu er det resterende, som de nye briller var dyrere, faktisk ikke et stort beløb. Kun ca. 1.000 kroner. Briller der ifølge optikeren svarer til de ødelagte og tilmed er et mere robust valg, jobbet taget i betragtning. Kort summeret kan man sige, at takken for indsatsen er blevet en regning på 1.000 kroner.

Hvad nok værre er, at min mand på intet tidspunkt er blevet mødt med et skulderklap hvor man anerkender og viser at man har tillid til det arbejde der er blevet lavet. End ikke et tilbud om en simpel samtale hvor eventuelle problemer kunne afdækkes.

Jeg er klar over, at magtanvendelser er en del af arbejdet som fængselsfunktionær, men det var måske på tide, at tage statistikken for dårligt arbejdsmiljø alvorligt.

Vores økonomi skal nok overleve uden de 1.000 kroner, men det der harmer mig, er den mangel på omsorg og personalepleje som ledelsen i Århus viser for deres ansatte.

Min mand har, ligesom sine kollegaer gør, ydet en personlig indsats, der har efterladt umiddelbare fysiske tegn og måske mere på lang sigt, og det er den tak og respekt han skal møde fra sin ledelse.

Det er i den grad småligt og man kan undre sig over hvilken motivationsstrategi der ligger bag.

Mit umiddelbare udbrud, da jeg hørte svaret på erstatning var; næste gang lader du fangen rase ud på inventaret!

Jeg håber mit lille indlæg måske kan skubbe lidt til en debat, som jeg syntes brillerer ved sit fravær internt i Kriminalforsorgen. ■

GENERAL- FORSAMLING

AO-Fyn

afholder

ORDINÆR GENERALFORSAMLING

torsdag den 31. marts 2005 kl. 15.00

i City Bowling, Rugårdsvej 46, Odense
(overfor TV2).

På bestyrelsens vegne

M. v. h.
René Larsen

25 års jubilæum

Fængselsfunktionær Hans Peter Hessellund kunne den 1. marts 2005 fejre 25 års jubilæum i Kriminalforsorgen.

HP, kaldet i daglig tale, var i sine unge år soldat på Cypern.

Således godt rustet til Kriminalforsorgens mangeartede opgaver startede HP den 1. marts 1980 på Statsfængslet i Nr. Snede.

Den 15. februar 1983 fik HP nok af det åbne system og fik ansættelse i Arresthuset i Skive, hvor han avancerede til overbetjent den 1. december 1985.

Den 1. november drog HP sydpå til Arresthuset i Herning. Der var han indtil den 1. juni 1989, hvorefter han var ansat på pensionen Lyng i en fireårig periode.

Den 1. juni 1996 blev han igen ansat i Herning, - man skulle jo ellers tro de vidste, hvad de gik ind til.

Fritiden er gået med et job som pedel (bare for at få tiden til at gå). Et job han dog stopper med nu når alderen trykker. Han vil herefter nok få fritiden til at gå som fulltime selvlært computernørd.

HP, du ønskes tillykke med jubilæet samt held og lykke fremover. ■

På arresthuset vegne
Frank Rasmussen

NAVNE

25 års jubilæum

Fængselsfunktionær Thorkild Nielsen, Statsfængslet Renbæk, fejrer den 26. marts i år sit 25 års jubilæum.

Thorkild startede sin karriere ved Kriminalforsorgen som bygningsværkmester, og efter nogle år fandt han arbejdstidene mere attraktive ovre i opsynet.

Bortset fra en kort periode i Tønder Arrest, har Thorkild det meste af tiden haft sit virke i Renbæk.

Han er her kendt som en dygtig håndværker, samt en meget pligtopfyldende og tjenstvillig kollega, som man aldrig går forgæves til, hvis man har brug for hans hjælp.

Thorkild har altid været meget engageret i arbejdet og har derfor igennem tiden beklædt flere tillidposter både i værk-mesterforeningen og i betjentforeningen, hvor han i et par perioder også har været formand.

I fritiden nyder Thorkild at være i sit sommerhus og der nyde de friske fisk, som han og hans hustru Doris Andersen fanger fra båd i Åbenrå Fjord.

Vi, kolleger i Renbæk, vil gerne ønske Thorkild et stort tillykke med dagen og håber at vi fortsat vil få glæde af hans unnen og viden i mange år endnu. ■

Med venlig hilsen
*Kollegerne i Renbæk
Statsfængsel*

25 års jubilæum Ingo Sørensen, Arresthuset i Silkeborg.

Ingo startede i Kriminalforsorgen den 1. marts 1980 på Statsfængslet ved Nr. Snede.

Inden han begyndte i vores firma, var han ved militærpolitiet. Det var en strunk og handlekraftig fængselsbetjent kriminalforsorgen havde fået.

En historie trænger sig på. Først i firserne havde verden stiftet bekendtskab med HIV og AIDS.

Statsfængslet havde modtaget sin første fange med HIV og systemet havde, traditionen tro, ikke taget stilling til noget som helst i den forbindelse og usikkerheden var stor.

Fangen afsonede og blev løsladt. Vores handlekraftige kollega Ingo Sørensen forespurgte ledelsen om, hvad man skulle gøre med fangens brugte sengetøj. Intet svar!

Ingo trådte i karakter, slæbte madras og sengetøj ned på fodboldbanen, overhældte det med brændbart væske og satte en tændstik til. Problemet var løst.

Det vides ikke med sikkerhed, men mon ikke det indbragte Ingo en "tur på gulvtæppet" hos den meget direktorstro fængselsinspektør P. Hampsted.

I løbet af sin tid i Nr. Snede var han udvekslet til Ringe. Derfra kom han hjem med nye tanker og idéer. Desværre var Nr. Snede ikke klar til nogen paladsrevolutioner, så det blev ved oplevelsen.

Men Kriminalforsorgen udviklede sig og de metoder Ingo havde set, blev til måden at gøre tingene på.

Gennem årene har Ingo altid haft en passion for fodbold. Under hans kommando har mange fanger udfoldet sig på grønsværen.

Mange skader gennem årene har dog gjort at fodbold nu er noget der dyrkes fra lænestolen.

I 1995 ønskede Ingo at se noget andet og søgte til Silkeborg arrest. Her nyder vi, udover hans arbejdskraft, blandt andet glæde af hans usædvanligt store madglæde. Han kan lave mad så man hører englens synges og altid i voldsomme mængder.

Det er vel ikke usædvanligt, at man går rundt med et billede af sin hjertenskær i sin pung, men hvor mange går mon rundt med et billede af en T-bone steak. Tit tages pungen op og billedet vises stolt frem.

For Direktoratet er vi bare en arbejdskraft, men hver medarbejder har sit unikke arbejdsforløb og Ingo har i sandhed sit. ■

Ingo, du ønskes hjerteligt tillykke med dine 25 år
i Kriminalforsorgen
af dine kolleger i Silkeborg arrest.
Robert Filtenborg Arresthuset i Silkeborg

Ny ansat på forbunds-kontoret

Dansk Fængselsforbund har ansat Henning Dam Krag i en nyoprettet stilling som faglig sekretær på forbundskontoret. Han er tiltrådt den 1. februar 2005 og skal fremover blandt andet arbejde med personaleadministrative forhold, det psykiske arbejdsmiljø i forhold til personalepolitikken og tillidsmandsuddannelsen. Derud over vil han tage sig af sagsbehandlingen af de fysisk betingede arbejdsskadesager.

Henning Dam Krag har en stor erfaring indenfor det faglige arbejde på tjenestemandssrådet.

Indtil ansættelsen i forbundet, har han siden 1988 været ansat som faglig sekretær i vores hovedorganisation, Statsansattes Kartel, hvor nogle af hans sagsområder har været samarbejdsaftalen og arbejdstidsreglerne samt tillidsmandsuddannelse. Endvidere har han i en årrække været med helt fremme i forreste linie, i forbindelse med overenskomstforhandlingerne, hvor han også

Faglig sekretær Henning Dam Krag.

har stået for koordineringen af de forskellige krav fra medlemsorganisationerne.

I det hidtidige arbejde med de overordnede regler indenfor den offentlige sektor, har han haft et tæt samarbejde med Dansk Fængselsforbund. Således har han allerede et værdifuldt kendskab til de arbejdsopgaver der venter forude og desuden en stor indsigt i de forhold der er højaktuelle for forbundets medlemmer.

Henning er oprindeligt uddannet postbud i begyndelsen af 1960'erne og startede sin tillidsmandskarriere i 1971 i Postforbundet, hvor han bestred forskellige tillidsposter indtil ansættelsen i

Statsansattes Kartel, der dengang hed COI.

Han glæder sig til at komme i gang med sit nye arbejde i forbundet, hvor han får mulighed for at komme helt ud i hjørnerne og beskæftige sig mere detaljeret med de sager, som han tidligere har haft på det overordnede plan. Det bliver spændende at komme ud og "få jord under neglene," som han selv udtrykker det.

Dansk Fængselsforbund er yderst tilfreds med at have ansat Henning Dam Krag på forbundskontoret og ser frem til et (fortsat) godt samarbejde. ■

Af John Rasmussen